

בית הדין להגבלים עסקיים

הע 002421/98

בפני:

השופט יונתן עדיאל - מ"מ אב בית הדין

פרופ' חיים ברקאי - חבר

עו"ד ורדה לוסטהויז - חברה

בעניין:

סעיף 7 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

ובעניין:

1. דטה קאר ישראל בע"מ

2. הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ

3. כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ

4. מגדל חברה לביטוח בע"מ

ע"י ב"כ עוה"ד ד"ר זוהר גושן

המבקשות

נגד

1. הממונה על ההגבלים העסקיים

ע"י ב"כ עוה"ד אריאל כץ

מרשות ההגבלים העסקיים

הממונה

2. איגוד שמאי הביטוח בישראל

ע"י ב"כ עוה"ד יצחקניא, גולדברג, קינר ושות'

3. איגוד יבואני הרכב בישראל

ע"י ב"כ עוה"ד חיים צדוק ושות'

המתנגדים

החלטה

1. החלטה זו מתייחסת לשלוש בקשות כדלקמן.

2. בקשת איגוד יבואני הרכב בישראל להארכת מועד הגשת התנגדות לאישור ההסדר הכובל:

בהתחשב בכך שע"פ הסכמת ב"כ המבקשות ניתנה בשעתו לממונה על ההגבלים העסקיים אורכה להגשת עמדתו עד ליום 15.12.98, לאור כך שרק ביום 10.3.99 הגישו המבקשות לבית הדין את ההסדר המתוקן, שעליו ניתנה הסכמת הממונה, הסדר השונה לפי עמדת הממונה באופן דרסטי מההסדר נשוא הבקשה המקורית, וכן בהתחשב בכך שהגשת ההסדר המתוקן חייבה ממילא תיקון ההתנגדויות, אנו סבורים שיש להיעתר לבקשה ואנו מאריכים את המועד כמבוקש.

3. בקשה לשמירה על סודות מסחריים:

המבקשות עותרות לשמירה על סודותיהן המסחריים "העומדים בבסיס עסקיהן" בהתייחס לנתונים הבאים: מספר השומות שבוצעו בתוכנת דטה קאר (סעיף 5 לתצהירן) וחלקה של דטה קאר בשוק שירותי השמאות הממוחשבת; מספר השומות המתבצעות על ידי שמאי הבית ושמאי החוץ של מגדל והפניקס; הפרמטר הסודי - הוא הנתון אשר לפיו נקבעת המלצת התוכנה בין חלפים מקוריים לתחליפיים (פרמטר שאינו נוהג עוד לפי הבקשה המתוקנת); מאפייני המסלולים הייעודיים שנקבעו על-ידי חברות הביטוח מגדל והפניקס.

4. איגוד שמאי הביטוח בישראל, המתנגד לבקשה, מתנגד להטלת החסיון לגבי הנתונים הנוגעים למספר השומות שנעשו בתוכנה בין השנים '97 ל - '98 ומספר השומות שהתבצעו בשנים אלה על ידי שמאי הבית ושמאי החוץ של מגדל והפניקס.

הממונה תומך בבקשה לפחות לגבי שלב זה של המשפט.

5. מקובל עלינו, ולמעשה גם ב"כ המתנגד אינו חולק על כך, שהנתונים שבמחלוקת הנם סודות מסחריים (ראה: ה"ע 475,481,483,484,485/98 (בקשות 20,36,56/98) ג. פלג חברה לבניין ופיתוח בע"מ ואח' נ. דלק חברת הדלק הישראלית, (טרם פורסם) - סעיף 5 להחלטה, וראה גם סעיף 5 לחוק העוולות המסחריות, התשנ"ט - 1999 (ס"ח 1709, 29.4.1999, עמ' 146)).

אולם, כפי שנקבע בעבר, גם סוד מסחרי איננו מזכה את בעליו לחיסיון מוחלט מפני חשיפת הראיה העשויה לגלותו, אלא בחסיון יחסי, ובמקרה מתאים יוכל בית המשפט לחייב הצגת המידע הרלוונטי כראיה, גם כאשר יש בכך כדי לפגוע בבעל הסוד. כך נקבע בתיק ה"ע 466/95 הנ"ל כי:

"העובדה כי סוד מסחרי הוא אינטרס בר הגנה, בין כזכות חוזית, בין כזכות קניינית, אין בה עדיין כדי להקנות לבעליו חסינות מפני חשיפתו במהלך בירור משפטי. אם לא תאמר כן, כי אז עלול להיווצר מצב בו תמנע מסירת עדות בכל מקום בו יטען לקיומו של סוד מסחרי ועל כך ניתן ללמוד גזירה שווה מהפסיקה הדנה בחוק הגנת הפרטיות...".

מבחן דומה נקבע בסעיף 23(ג) לחוק העוולות המסחריות, התשנ"ט - 1999 (ס"ח 1709, 29.4.1999. עמ' 146) אשר טרם נכנס לתוקפו:

"בהליך משפטי בעניין אזרחי, רשאי בית המשפט, לבקשת אדם, לתת צו בדבר אי גילוי ראיות שיש בהן סוד מסחרי, ובלבד שראה כי העניין שיש באי גילוי הראיה עדיף מן הצורך לגלות את הראיה לשם עשיית צדק, וכי במתן הצו לפי סעיפים קטנים (א) ו - (ב) אין כדי להגן על הסוד המסחרי."

6. הכלל, כאשר מדובר בראיות ובנתונים רלוונטיים למשפט הוא, שיש לגלות את הנתונים והראיות לצדדים המתדיינים (ולא רק לבית הדין). משמע, הגילוי הוא הכלל והחסיון הוא החריג. נטל השכנוע להצדקת החיסיון, היינו להראות מדוע "העניין שיש באי גילוי הראיה עדיף על הצורך לגלות את הראיה לשם עשיית צדק" מוטל על מבקש החסיון.

7. במקרה שלפנינו אין חולק על כך שהנתונים שחשיפתם מתבקשת נוגעים לעניין. כך, מספר השומות שנערכו בדטה קאר נוגע לנתח השוק שהצליחה לכבוש לעצמה התוכנה במשך שנות פעילותה - נושא שהוא בר חשיבות להתדיינות זו אליבא כל הצדדים. אי גילוי נתון זה ימנע מהמתנגד, למעשה, כל יכולת להפעיל ביקורת על אמיתותו של נתון זה, וכן יקשה על התייחסותו לאותו נתון במסגרת טיעוניו. בסופו של יום עלול הדבר לפגוע גם ביכולתו של בית הדין לברר את העובדות הנוגעות לעניין לאשורן. גם הנתונים המתבקשים לגבי מספר השומות הנערכות על ידי שמאי הבית ואלה הנערכות על ידי שמאי החוץ רלוונטי לנושא הדיון. ב"כ המבקשות טוען כי החשיבות הנודעת לעניין זה נוגעת רק להתפלגות בין שני סוגי השומות. אולם, התפלגות זו הנה תולדה של הנתונים המוחלטים הנוגעים לדבר, ובהעדר אפשרות לבקר את אלה לא ניתן יהא לבחון גם את הנתון אודות היחס בין השניים. שנית, נראה שלנתונים על היקף השומות הנערכות על ידי שני סוגי השמאים, רלוונטיות גם לבחינת פלח והיקף השוק המובטח, לטענת המתנגד, לתוכנה - הוא חלק השומות הנערך על ידי שמאי הבית של המבקשות, אל מול פלח השוק החשוף לפי הטענה ל"כיבוש" על ידי התוכנה עקב מעמדן של המבטחות - בעלות דטה קאר - בשוק הביטוח וקשריהן עם שמאי החוץ.

8. מנגד, כל שנטען בעניין זה על ידי המבקשים הוא כי: "מספר השומות הוא סוד עסקי מובהק" וכי "כל חברה עסקית שומרת באדיקות את המידע בדבר היקף מכירותיה ופעילותה". ולגבי מספרי השומות טען ב"כ המבקשות כי "מספר השמאויות הינו, על פניו, סוד עסקי מובהק". כן הוסיף ב"כ המבקשות וטען כי גילויים של הסודות למתנגד, שבכירים בהנהלתו הם גם מבעליו של המתחרה העיקרי למבקשת 1, תפגע במבקשת 1 בניסיונה להתחרות בשוק תוכנות שמאות הרכב.

9. הטיעון כי מדובר בנתונים שכל חברה עסקית שומרת עליהם באדיקות, או כי מדובר בנתונים שהם על פניהם סוד מסחרי מובהק, אין בו די כדי לשכנע אותנו שהעניין שיש באי גילוי הראיה עדיף מן הצורך לגלות את הראיה לשם עשיית צדק. לצורך כך היה על המבקשות להצביע על נזק העלול להיגרם להן מהגילוי. כך למשל כאשר התנגדו המבקשות בדיון הקודם לגילוי הפרמטר הסודי (גם מפני בית הדין) הם פירטו את הסיבה לסירובן ואת הנזק העלול להיגרם בעקבות כך (עמ' 12 לפסק הדין), ובית הדין קיבל הסבר זה (עמ' 36 לפסק הדין). לא כך נעשה במקרה זה. על פני הדברים, איננו רואים מה הנזק העלול להיגרם למבקשים עקב גילוי המידע האמור, ומה גם שלפי תצהירו הגלוי של הממונה ידוע באופן כללי היקפו של נתח השוק שבידי המבקשת 1 (5% - 10%).

10. לפיכך, אנו דוחים את הבקשה ככל שהיא מתייחסת לנתונים הנזכרים ברישא לסעיף 4 להחלטה זו לעיל. עם זאת, בהיות הנתונים הנזכרים בגדר סוד מסחרי, מקובלת עלינו בקשת המבקשות שאין מקום לאפשר עיון בתצהיר החסוי למי שאינו צד לדיון, וכך אנו מורים.

11. בקשה למתן תשובות לשאלונים: המבקשות תשבנה, על פי הסכמת בא כוחן, עו"ד ד"ר גושן, על השאלות המופנות לדטה קאר וכן על שאלות 1-3 ו 4 א' המופנות אל הפניקס ומגדל.

בנוסף, ישיבו מגדל והפניקס לשאלות 4ב', 4ג' ו 4ה'. על שאלה 4ד' יש להשיב רק אם התשובה לשאלה 4ה' הנה חיובית, למעט שמות המוסכים.

ספק בעינינו אם נושא "מוסכי ההסדר" הנזכר בשאלה 6 נדרש לצורך בירור הבקשה. מכל מקום, מידת "קרבתו" של נושא זה (אם בכלל) לסוגייה נשוא הדיון איננה מצדיקה מתן היתר להצגת שאלונים. לתשומת ליבו של עו"ד גולדברג, ב"כ המתנגד 1, ספק בעינינו (ואיננו מחליטים בעניין זה בשלב זה) אם יהא מקום להתיר הצגת ראיות בנושא זה גם שלא על דרך הצגת שאלונים.

המבקשות תשבנה על השאלות דלעיל בתוך 10 ימים. לתשומת לב ב"כ המתנגד, לאור מועדי הדיון הקרובים, אין להמתין בביצוע הזמנות עדים עד לקבלת התשובות.

**ניתנה היום, י' בתמוז תשנ"ט (24.6.99), בהעדר הצדדים.
המזכירות תמציא העתק ההחלטה לב"כ הצדדים בפקס.**

עו"ד ו. לוסטהויז

פרופ' ח. ברקאי

י. עדיאל, שופט